

Saksutredning:

SØKNAD OM BYGGING AV RUSDAL KRAFTVERK I LUND KOMMUNE - HØRINGSUTTALELSE

Trykte vedlegg: 1. Oversendelsesbrev fra NVE av 21.03.2013 (2s).
2. Lokalisering av tiltaket (1s).
3. Skisse over utbyggingsplanene (1 s).
4. Konesjonssøknad for Rusdal Kraftverk (63 s).
5. Sammenstilling av konsekvenser (1s).

Utrykte vedlegg:

[... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

1. Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i brev av 21.03.2013 sendt på høring en søknad om bygging av Rusdal kraftverk i Lund kommune (vedlegg 1). Tiltakshaver er NK Småkraft AS. Saken behandles etter Vannressursloven og høringsfristen er satt til 14.06.2013.

2. Saksopplysninger

2.1 Utbyggingsplanene

Rusdalsåna er en del av Siravassdraget og ligger nordvest i Lund kommune, på grensen mot Vest-Agder. Prosjektområdet ligger ca 15 km nord for kommunesenteret Moi (vedlegg 2).

Nedbørfeltet til Rusdalsåna er 27 km². Inntaket er planlagt på kote 352 som er utløpet i Kvitingpollan (vedlegg 3). Her må det bygges en betongdam på ca 4 meters lengde og 3-4 meters høyde. Elveløpet er delt ved inntaket, og når det er stor vannføring, går det vann også i det andre elveløpet. Det må derfor bygges en terskel med høyde på ca 2 meter og med lengde på 4 meter her. Volumet i inntaksmagasinet er anslått til 200 m³ og vil dekke et areal på 100 m².

Fra inntaket og ned til kraftstasjonen, en strekning på ca 3,5 km, vil rørledningen av glassfiberarmert plast bli gravd ned. Traseen går på nordsida av Rusdalsåna, for det meste parallelt med fylkesvei 3. Enkelte steder må det sprenges for å legge røret. I tillegg planlegges et bekkeinntak av Klubbestølsbekken på kote 352.

Klubbestølsbekken ligger ca 1,3 km nedenfor hovedinntaket. Ved dette inntaket planlegges en 20 meter lang og 1,5 meter høy betongdam over bekkeløpet. På de første 100 metrene vil rørgata av plastrør ligge åpent og bli dekket av geonett, mens den vil bli nedgravd de siste 250 meterne. Rørgata må krysse Klubbestølsbekken omkring kote 250. Her planlegges røret lagt i en rørbro i et 5 meter langt spenn over bekken. Røret fra Klubbestølsbekken blir koblet på hovedrøret fra Rusdalsåna på kote 250.

Kraftstasjon er tenkt plassert på kote 142, rett ved fylkesvei 3, ca 2 km nord for

Rusdalsvatnet. Installert effekt vil være 5,49 MW med maksimal slukeevne på 3043 l/s.

Det må bygges vei (langs eksisterende sti) fra fylkesvei 3 og opp til inntaket ved Kvitingspollan (lengde ca 500 meter). I tillegg vil det måtte bygges en mindre vei/avkjørsel til kraftstasjonen på 20-30 m. Alle veiene vil få en bredde på 4 m. Arbeidet knyttet til bekkeinntak i Klubbestølbekken vil bli utført veiløst da en legger opp til helikoptertransport/vinsj for å få opp nødvendig utstyr/materialer.

Det er planlagt å slippe en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 132 l/s gjennom hele året (118 l/s for Rusdalsåna og 14 l/s for Klubbestølsbekken).

Nett-tilknytning er planlagt med en 22 kV jordkabel på 1,7 km langs fylkesvei 3 ned mot Rusdal. Dalane Energi Nett som er områdekonsesjonær opplyser at det er problemer med 15 kV nettet ved Steinberg samt i Haukeland trafostasjon i Moi. Det er kjent planer om tilknytning av 25 MW i området og Dalane Energi arbeider derfor med en samlet oppgradering av linjenettet i området.

Årlig estimert energiproduksjon er 19,8 GWh og utbyggingskostnaden er 71,6 mill. kr.

For mer opplysninger om utbyggingsplanene vises til vedlegg 4.

2.2 Konsekvenser av planlagt utbygging

Tiltakshaver har vurdert følgende tema: hydrologi, vanntemperatur, isforhold, lokalklima, grunnvann, ras, flom, erosjon, rødlistearter, terrestrisk miljø, akvatisk miljø, landskap, inngrepsfrie områder, kulturminner og kulturmiljø, landbruk, vannforsyning, friluftsliv og samfunnsmessige virkninger.

For de fleste av vurderingstemaene er konsekvensene av planlagt utbygging vurdert å være små eller fraværende i søknaden.

De største negative konsekvensene er knyttet til redusert vannføring og de negative virkninger dette får for vannmiljøet generelt og den lokale aurebestanden spesielt.

Av søknaden går det videre fram at det vil gå tapt 110 dekar med inngrepsfritt område (INON) i forbindelse med inntak av Klubbestølsbekken. Dette sammen med de negative landskapsmessige effektene som er knyttet til redusert vannføring, vegbygging og nedgraving/sprenging av rørgaten er av søker klassifisert som «ubetydelig».

Den eneste påviste rødlistearten i området, barlind, vurderes ikke å bli negativt påvirket av tiltaket.

Positive effekter er knyttet til produksjon av ny, fornybar kraft samt som tilleggsnæring til landbruk og økte skatteinntekter for kommunen. Effektene er ikke kvantifisert i søknaden.

Vedlegg 5 oppsummerer virkningene av tiltaket.

For mer utfyllende opplysninger om konsekvensene av tiltaket, vises til selve

søknaden (vedlegg 4).

3. Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannen legger til grunn at det er et nasjonalt mål å utnytte energiresursene i små vassdrag dersom de miljømessige ulempene ikke er for store – og at prosjektene har en klar positiv virkning for lokalsamfunnet.

Foreslått vannføringsregime med minstevannføring satt lik alminnelig lavvannføring er i tråd med lignende prosjekt av denne størrelse. Omsøkt prosjekt i Rusdalsåna vil derimot sterkt redusere opplevelsesverdien av to markerte fosser ved midlere og små vannføringer. Den største og mest iøynefallende er fossen ved Kvitingen rett før elva går over i et roligere parti nedstrøms Kvitingen. Den andre er øvre del av Klubbestølsbekken som renner over et svabergområde ned mot fylkesvei 3 (jfr. vedlegg 4, sidene 53,54 og 57). Begge disse landskapselementene er godt synlige fra fylkesvei 3.

Rørgaten er planlagt nedgravd langs eller tett inntil fylkesvei 3 på mesteparten av den ca 3,5 km lange strekningen fra inntaket i Kvitingpollan. En slik løsning uten ny vegbygging innebærer få, nye varige inngrep i terrenget. For de øverste 500 meterne av fallet, fra Kvitingen og opp til inntaket, vil situasjonen bli en helt annen. Her planlegges det bygd vei og lagt ned rørledning i til dels bratt terreng med mye fjell i dagen. Dette vil innebære en del sprenging med store negative, landskapsmessige virkninger. Det samme vil gjelde nedenfor fossen der rørledningen skal føres gjennom kulturlandskapet på Kvitingen.

Det er ikke planlagt vegbygging i forbindelse med inntak av Klubbestølsbekken, men inngrepet fører til at det går tapt 110 dekar med inngrepsfri natur (INON).

På denne bakgrunn mener fylkesrådmannen at konsekvensvurderingen i søknaden for temaet «*landskap og INON*» som er satt til «*ubetydelig*» er for lav.

Temaet «*brukerinteresser*» som omfatter friluftsliv, jakt og fiske er gitt konsekvensvurdering «*liten negativ*» i søknaden. Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK) har føringer som omfatter den øvre del av tiltaksområdet. Her er et større område på 38 km² (Kvitingen-Kvitingpollan-Sandstølvatnet) klassifisert som «*turområde hvor almenne friluftsjnteresser bør gis prioritet*». I tillegg er et område som også omfatter selve inntaksområdet (Kvitingpollan) foreslått sikret som offentlig friluftsområde i FINK med referanse til at det er et viktig helårs turområde. FINK er for øvrig ikke nevnt i søknadens oversikt i kap. 2.6 over offentlige planer og føringer.

Med bakgrunn i de regionale friluftsjnteressene i området som er dokumentert og forankret i regional plan, mener fylkesrådmannen at konsekvensvurderingen «*liten negativ*» for dette temaet er for lavt konfliktnivå.

Når det gjelder temaet kulturminner og kulturmiljø, mener fylkesrådmannen at konfliktvurderingen «*liten negativ*» er riktig satt.

I tiltaksområdet er det ikke registrert automatisk freda kulturminner, og etter nærmere vurdering og beskrivelse av området, mener fylkesrådmannen at det er et lavt potensial for slike kulturminner. Fylkesrådmannen anser at det derfor ikke vil

være behov for nærmere arkeologiske registreringer i tiltaksområdet før det eventuelt gis konsesjon. Undersøkelsesplikten (jfr. Kulturminneloven § 9) for tiltaket må derfor anses som oppfylt.

Det understrekes imidlertid at selv om det pr. i dag ikke kjennes legalfredete kulturminner i planområdet, må eventuelle funn ved gjennomføringen av planen straks varsles Rogaland fylkeskommune, og alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert/nærmere dokumentert funnet, jfr. Lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

4. Konklusjon

Fylkesrådmannens vurdering er at de negative konsekvensene knyttet til friluftsliv, landskap og inngrepsfri natur er til dels vesentlig større enn det som presenteres i søknaden. De samlede negative konsekvensene er av en slik karakter og av et slikt omfang at de negative effektene av en utbygging vurderes å være større enn de positive. Fylkesrådmannen vil derfor frarå søknaden.

... [Sett inn saksutredningen over denne linja](#) ↑

Forslag til vedtak:

::: [Sett inn innstillingen under denne linja](#) ↓

1. Rogaland fylkeskommune frarår at det gis konsesjon til bygging av Rusdal kraftverk i medhold av søknad av mars 2013.
2. Dersom det gis konsesjon til tiltaket, forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget.

::: [Sett inn innstillingen over denne linja](#) ↑

Trond Nerdal
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.